

Το νέο ιστορικό μυθιστόρημα του Αλέξη Πάρνη δεν χαρίζεται ούτε στους νικητές ούτε στους ηττημένους της μεγάλης σύγκρουσης που σφράγισε την Ελλάδα. Η δράση εκτυλίσσεται στα χρόνια της Κατοχής, του Εμφυλίου και των πρώτων μετεμφυλιακών χρόνων.

Της **Μαριάννας Τζιαντζή**

Ο **άλλος Εμφύλιος** (εκδ. Καστανιώτη), το νέο ιστορικό μυθιστόρημα του Αλέξη Πάρνη, δεν είναι ένα βιβλίο παραλίας. Διαβάζεται απνευστί, αλλά δεν είναι εύπεπτο γιατί δεν χαρίζεται ούτε στους νικητές ούτε στους ηττημένους της μεγάλης αναμέτρησης που σφράγισε τη μεταπολεμική πορεία του τόπου μας. Δεν χαρίζεται ούτε στους πρωταγωνιστές της ιστορίας αλλά ούτε και στον λεγόμενο «απλό λαό», που δεν είναι παντού και πάντα αθώος.

Η δράση εκτυλίσσεται στα χρόνια της Κατοχής, του Εμφυλίου και των πρώτων μετεμφυλιακών χρόνων. Το «παρόν» του βιβλίου αρχίζει τον Δεκέμβρη του 1950, όταν ο κεντρικός χαρακτήρας, ο Γιάννης Δερβένης, ένας εθνικόφρων νέος, παρασημοφορημένος για την πολεμική αρετή που επέδειξε στον Γράμμο, φτάνει στη Νέα Υόρκη. Σύντομα γίνεται ο λατρεμένος της αντικομμουνιστικής ελληνικής ομογένειας αλλά και των αμερικανών παραγόντων που κινούν τα νήματα στην Ελλάδα. Είναι ωραίος, μορφωμένος, ταλαντούχος, πατριώτης: δεξιός μεν αλλά αντιφασίστας και δίκαιος. Ανήκει στο στρατόπεδο των νικητών, αλλά δεν έχει την υπεροψία τους. Χάρη στον Σπύρο Σκούρα, πρόεδρο της Τουέντιθ Σέντσουρι Φοξ, διάπλατα ανοίγει γι' αυτόν και η πόρτα του Χόλιγουντ, ώστε να γυρίσει μια ταινία με θέμα το πρόσφατο ελληνικό δράμα και, ειδικότερα, την περίφημη ανατίναξη του κτηρίου της ΕΣΠΟ από την αντιστασιακή οργάνωση ΠΕΑΝ.

Αλλά οι βουλές των ανθρώπων δεν πραγματοποιούνται με ευθύγραμμο τρόπο. Μετά τη γερή δόση του αμερικανικού ονείρου, ο Γιάννης Δερβένης επιστρέφει στην Ελλάδα, όπου μπλέκει σε μια αναπάντεχη οικογενειακή περιπέτεια. Δωσίλογοι, μανιάτικες βεντέτες, τύψεις και ηρωισμοί, μυστικά και ψέματα και ένα παρατεταμένο φλασμπάκ στα χρόνια της Κατοχής, στον Δεκέμβρη του 1944 και της μεταδεκεμβριανής τρομοκρατίας των νικητών. Η αφήγηση αποκτά στοιχεία θρίλερ, καθώς τίποτα δεν είναι όπως φαίνεται.

Το βιβλίο αυτό έχει «και» διδακτικό χαρακτήρα. Στα 90 χρόνια του, χρόνια προσφοράς και στα γράμματα και στον αγώνα για τη λευτεριά, ο Πάρνης έχει κατακτήσει το δικαίωμα να μας διδάσκει, έστω και έμμεσα, διά φανταστικών χαρακτήρων αλλά και ιστορικών προσώπων με τα οποία συνδιαλέγεται ο κεντρικός ήρωας. Έτσι, στο βιβλίο αυτό μιλούν, άλλοτε σε πρώτο και άλλοτε σε τρίτο πρόσωπο, ανώνυμοι και «επώνυμοι», όπως ο Πέτρος Κόκκαλης, ο Άρης Βελουχιώτης, ο Σαμαρινιώτης, ο Πλαστήρας, ο Π. Κανελλόπουλος, ο αρχηγός της ΠΕΑΝ Κώστας Περρίκος, που εκτελέστηκε από τους Γερμανούς και άλλοι πολλοί.

Ως προς το θέμα, την εποχή και τη δομή, το βιβλίο αυτό έχει αναλογίες με την **Οδύσσεια των διδύμων** (2009), του ίδιου συγγραφέα. Ο άλλος Εμφύλιος είναι πληθωρικός, οι διάλογοι και ο λυρισμός του ίσως κάπου να ξενίζουν τον σύγχρονο αναγνώστη, όμως αυτό που μας προσφέρει μάς αποζημιώνει για το χρόνο που αφιερώσαμε για την ανάγνωσή του. Ο συγγραφέας τολμά και σηκώνει τις «μεγάλες πέτρες» της ιστορίας. Και τις σηκώνει με περίσκεψη, με συναίσθημα, με πικρή γνώση. Ο «εμφύλιος» δεν εκτυλίχτηκε μόνο στα άγρια βουνά, αλλά και στις συνειδήσεις των ανθρώπων. Ο ανθρωπισμός του δεν είναι ουδέτερος, δεν είναι αφ' υψηλού και κυρίως δεν είναι ανιστόρητος. Ένα λάιτ μοτίφ του βιβλίου είναι η έννοια του «ακουμπισμένου», αυτού που εξαρτάται από την εύνοια των ισχυρών. Ο Αλέξης Πάρνης δεν «ακούμπησε», αν και είχε την ευκαιρία να το κάνει.

Είναι κρίμα (όχι όμως ανεξήγητο) που η ελληνική πολιτεία δεν έχει τιμήσει τον Αλέξη Πάρνη όπως του αξίζει, αν και η καλύτερη διάκριση θα ήταν να διαβαστεί το βιβλίο του κυρίως από τη νεότερη γενιά.

Πηγή: **PRIN**